

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 15. marca 1940

Štev. 12.

Izhaja vsak petek ob 14. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5-50 din, za inozemstvo 10 din // Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, prilicje, desno; uprava: levo // Telefon št. 65 // Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.666

Bogdan Pušenjak:

Baltski problem

Slično kakor sedanja evropska totalitarna vojna je predstavlja tudi svetovna vojna v veliki meri borbo za osvoboditev malih narodov. Toda dočim je »Wilsonov evangelij« s tako zvano »self-determination« (samoodločbo narodov prinesel vsem podjarmljenim narodom svobodo, niso bili baltski narodi obseženi v Wilsonovih 14 točkah. Vzrok za to omalovaževanje baltskih narodov leži v precejšnji meri v nepoznavanju Litvancev, Latvijcev in Estoncev, saj je celo neki ugleden diplomat v nekem starem evropskem parlamentu v zunanjepolitični debati o posledicah propada avstro-ogrske monarhije brez ugovora vzkliknil: »In končno je smrt stare monarhije osvobodila tudi Litvo, Latvijo in Estonko!« Na drugi strani pa se velesile nikakor niso mogle zediniti glede rešitve baltskega problema in to baš zaradi njegove velike važnosti za evropsko ravnotežje. Saj je baltski problem v preteklosti zanetil nešteto vojn med velesilami, ki so se stalno borile za »Dominium Maris Baltici«. Vendar sta končno tudi zapadni zaveznici prišli do prepričanja, da bo le tedaj zavladal mir na Baltiku in bo ohranjeno ravnotežje med velesilami v tem delu Evrope, ako bodo baltski narodi v posesti ključa do Vzhodnega morja.

Medtem pa so dosedanji gospodarji baltskih dežel z brest-litovskim mirom 3. marca 1917 prepustili Baltik Nemčiji. Toda že naslednje leto so ob razsulu nemške oborožene sile vsi trije baltski narodi proglasili svojo neodvisnost, kar je pa dalo sovjetom dobro došel povod za nepričakovano ponovno zasedbo komaj ustanovljenih svobodnih baltskih držav, dočim so nemške čete zasedle severne dele Litve in deloma tudi Latvije. Baltske države so takoj ustvarile fronto proti sovjetom, ki se je raztegnala od danes tolikokrat omenjenega Finskega zaliva preko Rigaškega zaliva do Kaunas. V tej odločilni borbi je sama od sebe vznikla velika zamisel Baltske antante. Malokomu je danes še znano, da je baltskim narodom priskočil v njegovi težki borbi prvi na pomoč finski narod z nešteti prostovoljci, ki so jim sledili švedski, danski in končno poljski prostovoljci. Ta solidarnost severnih držav je bila odločilnega pomena za osvoboditev baltskih narodov in v začetku leta 1920. so morale sovjetske čete po težkih porazih zapustiti Baltik. Istočasno pa so združene baltske armade tudi odločilno potolkle tako zvano nemško Bermondtovo armado, ki je že prodirala proti Rigi in hotela zasesti Baltik.

Ze samo dejstvo, da so morali baltski narodi ob zori svoje svobode vstopiti v borbo z dvema takima velesilama, dokazuje, kako ogromen pomen so i Nemci i Rusi pripisovali baltskemu problemu. Zmaga nad dvema tako močnima velesilama pa je baltskim narodom že v dnevih osvobodilnih bojev jasno začrtala pot, po kateri morajo v bodočnosti korakati. Jasno je bilo namreč, da bi brez finskih, švedskih, danskih in poljskih dobrovoljcev vsi trije narodi kaj težko dočakali svojo svobodo.

Zato je vsa Evropa toplo pozdravila prizadevanja enega največjih baltskih državnikov, pokojnega latvijskega zunanjega ministra Meierovicsa, da bi se uresničila zamisel močne Baltske antante, kateri bi naj pripadali poleg Litve, Latvije in Estonke še Finska in Poljska. Ta antanta bi naj bila varovala vse omenjene države pred nemško in sovjetsko ekspanzijo. Zadevne konference med diplomati zainteresiranih držav so bile v Helsinkih, v kopališču Bolduriju pri Rigi in v Varšavi. Toda izvedbo te idealne zamisli je vojna stanje med Litvo in Poljsko, ki je nastalo vsled Vilne, zavleklo, četudi so si vsi državniki zainteresiranih držav prizadevali likvidirati ta težki spor. Razen tega se je pričela Finska polagoma oddaljevati od baltskega bloka in se

Mir med Rusijo in Finsko

Obisk nemškega zunanjega ministra v Rimu
Vojna na zapadu

Po večdnevni pogajanjih je bila v torek sklenjena med zastopniki Sovjetske Rusije in Finske mirovna pogodba, s katero so odstopili Fini sovjetski Rusiji Karelsko ožino z mestom Viborgom, obalo Ladoškega jezera, vzhodne dele Finske in Ribačji polotok, mesto in polotok Hangö pa dobijo sovjeti v zakup za 30 let za vsoto 8 milijonov finskih mark na leto. Finska ne bo smela imeti v vodah Severnega ledenega morja nikakih vojnih ladij in podmornic ter bo dovolila sovjetom svoboden prehod čez pokrajino Pečengo na Norveško ter tranzit med Sovjetsko Rusijo in Švedsko po železniški progi, ki bo vezala mesti Kandalakšo in Kemijärvi in bo zgrajena po možnosti še letos. Iz Anglije in Francije poročajo, da sta bili obe državi pripravljene priskočiti Finski z vojaštvom na pomoč, če bi bila Finska to želela. Temu pa sta se uprli Norveška in Švedska, ki nista dovolili prevoza za Finsko določenih čet.

Nemški zunanji minister Ribbentrop je pred dnevi obiskal Rim ter se posvetoval z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem in drugimi italijanskimi državniki. Po nemških in italijanskih vesteh ta obisk ni pomenil kakšne spremembe v nemški in italijanski zunanji politiki. Angleški listi zatrjujejo, da je prišel nemški zunanji minister v Rim zaradi spora med Anglijo in Italijo zaradi premoga, da bi izkoristil ta spor za Nemčijo, a ni uspel, ker je bil spor medtem že poravnal. V Londonu menijo, da se bo Italija sedaj gospodarsko tesneje povezala z Anglijo in da si bo v Angliji nabavljala premog.

Na zapadni fronti tudi v preteklem tednu ni bilo važnejših dogodkov. Na morju so se žrtve nemških min in podmornic med trgovskimi ladjami zmanjšale. Angleška letala so v zadnjem času večkrat preletela Nemčijo in bila tudi nad Dunajem in Prago ter nad Poljsko.

Planinci so zborovali

Uspehi Savinjske podružnice SPD

Celje, 15. marca.

V sredo zvečer je bil v mali dvorani Narodnega doma 47. redni občni zbor Savinjske podružnice SPD v Celju.

Predsednik g. dr. Milko Hrašovec je v začetku pozdravil vse udeležence, zlasti pa društvenega častnega predsednika višjega sodnega svetnika v p. g. Tillerja in zastopnika našega tiska ter sporočil pozdrave glavnega odbora SPD v Ljubljani. V svojem izčrpnem poročilu je poudaril, da je dosegel turizem na področju Savinjske podružnice lani izreden razmah, ki so ga mednarodni usodni dogodki v septembru prekinili. Savinjska podružnica nima niti ene sodobno opremljene zimsko-sportne postojanke; zato bo treba temu vprašanju posvetiti veliko pozornost. Lani je obiskal visokogorske preddele Savinjskih Alp Nj. Vel. kralj Peter II., ki so ga naše planine očarale. Gradnja modernega planinskega doma na Golteh, ki bi nosil ime »Petrov dom«, je zaenkrat neizvedljiva, ker bi znašala stroški okrog pol milijona dinarjev. Ogromna večina obiskovalcev planinskih postojank je iz južnih predelov naše države, nenavaden pojav, ki mu bo treba posvetiti pozornost, pa je, da obisk mladine peša. Predsednik je navedel uspehe, ki jih je dosegla podružnica lani glede ugodnosti za člane pri vožnjah z mestnimi avtobusi in v drugih vprašanjih. Lani je elektrificirala svoje postojanke v Logarski dolini, na Golteh je kupila Lesjakovo bajto in nekaj sveta za arondacijo, preskrba

približevati skandinavskim državam. Končno pa je iluzija o eventualni učinkovitosti intervencije Društva narodov v primeru opasnosti pokopala to veliko zamisel, ki bi edina lahko jamčila vsem severnim državam mir in neodvisnost.

Litvansko-poljski spor pa ni samo onemogočil Baltske antante, ampak je tudi zelo zaviral sodelovanje med tremi baltskimi državami samimi. Sele leta 1934. je končno prišlo do ustanovitve takozvane »Traite d'Entente et de Collaboration«, v kateri so vse tri baltske države manifestirale svojo solidarnost v zunanjepolitičnih in tudi gospodarskih pogledih. V zadnjem letu se posebno opaža vsaj teoretičen napredek v gospodarskem sodelovanju in vse tri vlade marljivo delujejo, da bi našle praktična pota in sredstva za koordinacijo svoje gospodarske politike in odstranile bariere, ki ovirajo svoboden promet in trgovino čez njihove skupne meje.

Lanski usodepolni zunanjepolitični dogodki so v polni meri dokazali nujno potrebo že tako lepo zamišljene Balt-

z vojo na Golteh pa bo menda kmalu urejena. Podružnica je tudi sodelovala pri izdaji propagandnih brošur za pospeševanje tujskega prometa v Celju ter v gornji Savinjski in Logarski dolini. Poskušala bo doseči uvedbo brze proge mestnega avtobusnega podjetja med Celjem in Logarsko dolino. Upanje je, da bo vprašnje dograditve planinskega doma pod Tovstom letos končno ugodno rešeno. Podružnica posveča vso pozornost zaščiti rastlinstva in živalstva v narodnem parku na Okrešlju. Savinjska podružnica je z glavnim odborom v Ljubljani, s tujskoprometnimi zvezama v Ljubljani in Mariboru ter z Olepševalnim in tujskoprometnim društvom v Celju v najboljših stikih. Namesto g. prof. Srečka Brodarja, ki se je preselil v Ljubljano, je bil med letom kooptiran v odbor g. ravn. Martelanc.

Tajnik g. Branko Zemlič je podrobno poročal o delovanju podružnice, o obisku planinskih postojank, predavanjih, tečajih itd. Iz poročila blagajnika g. Vrtoveca je bilo razvidno, da je imela podružnica 221.061 din dohodkov in 219.202 din izdatkov. Premoženje podružnice znaša 693.715 din. Na predlog pregledovalca računov g. dr. Požarja je prejel blagajnik razrečnico. Proračun za l. 1941. predvideva 268.000 din prejemkov in 351.000 din izdatkov, primanjkljaj znaša torej 83.000 din.

Za alpinski in reševalni odsek je poročal g. Andriano Kopinšek, za zimsko-sportni odsek pa g. Zdravko Kovač.

ske antante, ki bi nesrečni Poljski brez dvoma še danes jamčila njeno svobodo, hrabremu finskemu narodu prihranila njegovo težko in žrtev polno borbo za svobodo, Litvi, Latviji in Estonki ohranila suverenost, obenem pa vzdrževala ravnotežje med evropskimi silami na Baltiku. Nesloga in malenkostni spori pa so rodili tako usodne posledice baš za narode, ki so se prvi izneverili tej veliki zamisli. Ze v bližnji bodočnosti bo baltski problem spet z vso težino stopil v ospredje in baltske države utegnejo spet postati pozorišče razračunavanja med velesilami. Zadnja posvetovanja odločilnih baltskih osebnosti so pokazala, da so Litva, Latvija in Estonka odločene boriti se skupno za svojo svobodo. Bolj kot kdaj prej se danes vse tri baltske države zavedajo, da bo mogla samo trdna povezanost med njimi roditi pozitivne sadove in sicer predvsem ohraniti mir, zavarovati njihovo neodvisnost, napredek produkcije in v ponovno normaliziranih razmerah omogočiti sodelovanje s Finsko, Skandinavijo in bodočo Poljsko.

Oba odseka sta delovala zelo živahno in sta dosegla zelo lepe uspehe, prav tako tudi mladinski odsek, ki ima 128 članov in za katerega je poročal g. Tomazič.

Politika

Domovina

V beograjskem »Napredu« čitamo:

Treba je ljubiti svojo domovino kakor svojo mater, prav tako kakor mora tudi ona ljubiti svoje otroke. Treba jo je ljubiti, tudi če bi ne bila dobra. Kajti če je točno, da je od nje odvisno, kakšni bodo njeni otroci, je še točneje, da je v tem primeru odvisno od otrok, kakšna bo njihova mati. Otroci morajo torej napeti vse sile, da okrepijo in izpopolnijo svojo domovino, tako zaradi nje, kakor tudi zaradi sebe. Kajti čim boljša je ona, tem bolje bo njim.

Aleksandrovo

Po »Sokolskem« glasniku« posnema-mo:

Aleksandrovo na otoku Krku je že pred 15 leti, a morda še prej, z enodušno voljo prebivalstva opustilo svoje staro ime Punat, ki je tujega porekla, in prevzelo ime Aleksandrovo. In vsakdo ga danes imenuje tako, razen »Hrvatskega dnevnika«, ki se — samo da ne bo Aleksandrovo — vrača spet k staremu imenu Punat. Pa morda vendar ne bo objavljena tudi kakšna banska naredba v tem smislu?

Dr. Milan Stojadinović

Nekateri listi so objavili razpis, v katerem poziva dr. Milan Stojadinović v borbi proti sporazumu najprej »Srbe vseh treh ver«, zatem »hrvate nacionaliste« in jugoslovenske nacionaliste. K temu pripominja »Sokolski glasnik«: To pomeni, da pride g. Stojadinoviću prav Bog in hudič, samo da pride na oblast, pa se pri tem ne straži žaliti jugoslovenske nacionaliste, pozivajoč jih na tako raboto v družbi frankovcev, ki se kitijo z imenom hrvatskih nacionalistov...

Masarykova proslava

Češkoslovaški Sokol v Parizu je skupno s tamkajšnjo češkoslovaško kolonijo priredil 7. marca svečanost v spomin T. G. Masaryka, na kateri je nastopil kot glavni govornik voditelj čeških katolikov, kanonik Sramek. Ob tej priliki piše »Sokolski glasnik«: Kako bi bilo, če bi škof Srebrnič objavil tudi poslanico proti kanoniku Sramku, ki smatra kot visok katoliški dostojanstvenik za svojo dolžnost, da sodeluje za svobodo domovine s sokolstvom, ki ga škof Srebrnič proglašja za komunistično, in da povečuje spomin Masaryka, ki ga naši »katoliki« smatrajo za brezbožnika?!

Slovenski jezik na Koroškem

List »Ravnopravnost« objavlja.

V začetku šolskega leta 1938-39. je bil v vseh osnovnih šolah na Koroškem ukinjen pouk v slovenščini. Le nekateri duhovniki so lahko poučevali veronauk v slovenskem jeziku. Sedaj pa so vsem duhovnikom jugoslovenske narodnosti prepovedali vstop v osnovne šole. Na ta način je slovenski jezik docela odstranjen iz vseh šol na Koroškem. Po avstrijskih uradnih podatkih za l. 1936-37. je obiskovalo dvojezične šole na Koroškem vsega okrog 15.000 slovenskih šolobveznih otrok.

Besede in dejanja

Ko je diplomatski zbor v Sovjetski Rusiji v januarju 1918 ob aretaciji rumunskega ministra Diamandija interveniral pri Leninu, je izjavil Lenin francoskemu veleposlaniku Noulensu: »Sovjetska vlada je nasprotnik vojne. Če vlada druge države postopa sovražno proti nam, ne mislimo na njo, temveč na njen narod, ki bi ga mogli zaplesti v vojno, ker ne maramo, da bi se na obeh straneh prelivala nedolžna kri.«

Tuja pljuča

Turški zunanji minister Saradžoglu je dejal nemškemu novinarju, ki je

Lovsko zborovanje v Celju

Plodno delo zelene bratovščine

Lovsko društvo v Celju je imelo v nedeljo 10. t. m. v Celjskem domu reden letni občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število članov iz Celja, Konjic in Braslovč.

Predsednik g. direktor Mravljak je prečital v začetku brzjavni pozdrav Zveze lovskih društev ter pozdravil navzoče člane in zastopnike tiska, ki se jim je zahvalil za naklonjenost. Nato so udeleženci počastili spomin pokojnega ustanovnega člana g. Franja Jošta in še 10 v pretekli poslovni dobi umrlih članov. Lovsko društvo v Celju je bilo tudi lani z Zvezo in s sosednimi lovskimi društvi v najboljših odnošajih. Pokazala se je potreba, da bi društvo prirejalo v raznih krajih tečaj, zlasti tečaj za lovski naraščaj in tečaj za lovsko čuvaje. Za prirejanje takih tečajev pa je potrebna gmotna podpora oblasti in po možnosti tudi Zveze. Društvo je tudi lani posvečalo zaščiti divjačine veliko pozornost. Letošnja huda zima je povzročila med divjačino ogromno škodo, zaradi česar bodo potrebne izredne mere za njeno zaščito. Predsednik je tudi v glavnih obrisih poročal o delovanju Zveze.

Tajnik g. ravn. Zorko je poročal, da je društvo iz svojih sredstev podpiralo z vsemi močmi akcijo za nagrajevanje lovskih paznikov za zatiranje lovske tatvine, akcijo za pokončevanje ptic roparic in akcijo zastrupljanja vran z jajci, zastrupljenimi s fosfogenom. Društvo je na dražbah pokupilo zaplenjeno lovsko orožje in ga napravilo nerabno. V praksi se je izkazalo, da je nezgodno zavarovanje prava blagodat za lovske paznike. V loviščih so se razmnožili zlasti srne, fazani in poljske jerebice, zajci pa napredujejo le po malem. Izgleda, da bo letošnja zima napravila konec boleznim med divjačino. Kože koristne in škodljive divjačine so bile prodane po srednji ceni. Velika gospodarska škoda pa se dela s kožami zajca. Te kože so sedaj po 10 do 12 din. V Celju pa jih kupci zajcev znosijo k neki tvrdki, kjer dobijo za kože samo 1.50 do 2 din. Zato bo treba organizirati prodajo zajčjih kož tako, da

kupci zajcev odnosno lovci sami ne bodo oškodovani. Kupcu bi n. pr. pri prodaji naročili, naj prinese zajčjo kožo nazaj in da bo dobil zanjo recimo 5 din. Tako bi zbrali v Celju letno najmanj 600 zajčjih kož, to je za 6000 do 7000 din. Lovsko društvo v Celju ima 804 člane.

Po ugodnem poročilu blagajnika g. Wagnerja je bil odobren proračun za l. 1940-41, ki predvideva 56.400 din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Knjižničar g. ravn. Cilenšek je poročal, da obsega društvena knjižnica 212 števil in da se je lani povečala za 10 števil. Na predlog revizorja g. Kostajnska je prejel odbor razrešnico, blagajniku pa je bila izrečena zahvala.

Za predsednika je bil spet izvoljen gimnazijski direktor g. Fran Mravljak, pri dopolnilnih volitvah pa za odbornike gg. Confidenti, Grajžl, Hribar, Kalan, Kovač, Pajk in Wagner. Za delegate za skupščino Zveze so bili izvoljeni gg. direktor Mravljak, inž. Rihtar, dr. Bavdek, Wagner, dr. Vrhovec, Detiček, ravn. Cilenšek in ravn. Zorko, za odbornike Zveze pa ponovno gg. direktor Mravljak (namestnik inž. Rihtar), dr. Bavdek (namestnik Wagner), dr. Vrhovec (namestnik Detiček) in ravn. Zorko (namestnik ravn. Cilenšek).

Pri samostojnih predlogih je bilo sklenjeno, da bo društvo predlagalo Zvezi, da doseže pri banski upravi odredbo, s katero bi bilo zaradi hudih posledic ostre zime za dve leti prepovedan lov na srne na brakadah in za eno leto lov na poljske jerebice. Glede prodaje zajčjih kož je prejel odbor pooblastilo, da doseže pri kakem trgovcu usnjarju ali pri kom drugem deponiranju kož, nakar bi kože skupno prodali in tako dosegli višje cene.

Pri slučajnostih je bilo na predlog predsednika g. direktorja Mravljaka sklenjeno, da bo društvo zainteresiralo oblastva, da bi začela sistematično uničevati vrane z zastrupljenimi jajci. Gosp. dr. Bavdek je predlagal uvedbo orožnih listov s fotografijami, da bi se tako preprečile zlorabe pri dražbah orožja in v loviščih.

trdil, da so balkanske države pljuča Nemčije: »Pa zakaj hočete dihati s tujimi pljuči?«

Popis prebivalstva na Poljskem

«Exchange Telegraph»: poroča:

Popis prebivalstva, ki je bil izvršen po nalogu nemških okupacijskih oblasti na Poljskem. Rezultat popisa je bil v Bydgoszczu in Poznanju vse drugačen, nego so pričakovala nemška oblastva. Kljub hudemu pritisku in dopertacijam se je v Bydgoszczu vpisalo 76% prebivalstva v zadevno rubriko poljske narodnosti, v Poznanju pa 75.5%. To je tem značilnejše, ker je bilo poljskemu prebivalstvu sicer prosto, da se vpiše, a mu je bilo tudi to znano, da prevzema s priznanjem poljske narodnosti velik riziko.

Uničena pšenica

Zagrebska »Nova riječ« poroča, da je v nemško-poljski vojni zgorelo nad 150.000 ton pšenice. S to pšenico bi se moglo vse prebivalstvo Poljske prehranjevati mesec dni.

Iz zapuščine Franja Krainca

Po pokojnem nepozabnem učitelju in narodnem dobrotniku g. Franju Krajncu v Celju je prejel krožek njegovih stanovskih tovarišev petero žepnih notesov z beležkami svojevrstne vsebine.

Prvi notes vsebuje indeks prijateljev in znancev, ki ga je sestavil pokojni Krajnc leta 1915. Imena so v abecednem redu ne glede na narodnost ali poklic. Pokojnim je dostavil pred imenom križec, za imenom pa dan smrti. Teh imen je okoli 1100. Te osebe stanujejo v raznih krajih Jugoslavije in preko mej.

Kakor znano, je pokojni Krajnc mnogo potoval, zato se je upravičeno zanimal tudi za francoščino, ki ji je oddredil posebno beležnico s številnimi

francoskimi besedami in slovenskim prevodom.

Pokojni Krajnc je bil tudi zelo dobro podkovan botanik. Zato ima tudi poseben notes s številnimi imeni rastlin v abecednem redu v latinski, slovenski in nemški nomenklaturi.

Se natančnejši imenik rastlin pa je v četrti beležnici z isto nomenklaturo kakor tretji. Pri vsakem imenu je tudi številka, ki najbrž pove strani v herbariju. Na 300 straneh je okoli 1500 imen.

Peta beležnica vsebuje imenik zdravilnih rastlin. V drugi polovici beležnice so pa vozne cene, oddaljenost, morske višine in banovine ter imena upokojenih tovarišev, pokojnih tovarišev in znancev, znanih osebnosti, književnikov itd.

Vidi se, da se je pokojni Fr. Krajnc vse življenje izpopolnjeval. Nikoli se ni ponašal s svojim znanjem, saj je bil v svojem vsestranskem udejstvovanju vedno tako skromen. —st.

Domače vesti

— Za novega predsednika Privilegirane agrarne banke v Beogradu je kot naslednik Stjepana Barića imenovan dr. Milenko Marković, direktor Poštne hranilnice v Beogradu.

— Kocbekov dom na Korošici bo od sobote 16. t. m. dalje stalno oskrbovan, Frischaufov dom na Okrešlju pa bo odprt na veliki četrtek 21. t. m. in bo oskrbovan preko velikonočnih praznikov. V Savinjskih Alpah se zaradi obilice snega obeta idealna smuka.

— Huda nesreča pri požaru. V torek okrog 22. se je vnelo neko poslopje pri Sv. Petru na Medvedovem selu. Ogenj se je kmalu razširil na sosedno kočjo, v kateri sta spala 55-letni kočar Vinko Krumpak in 61-letna Alojzija Krumpakova. Oba sta se še v zadnjem hipu prebudila in sta se rešila iz goreče kočje, dobila pa sta hude opekline na glavi in rokah. Oddali so ju v celjsko bolnico.

— Družabno potovanje v Italijo. Tujskoprometna zveza »PUTNIK« v Mari-

boru priredi od 14. do 18. aprila družabno potovanje z brzovlakom na velesejem v Milanu z obiskom Trsta, Benetk in Padove. Kolektivni potni list. Cena popolnega aranžmana 1.250 din. Zahtevajte prospekte! Prijavite se takoj!

— Brezposelni inženjerji in taki, ki iščejo novih službenih mest, se vabijo, da javijo Udruženju jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekciji Ljubljana, svoj točni naslov s podatki o stroki in praksi zaradi evidence.

Haceta so ujeli!

V sredo okrog 22. je bil v Kranju aretiran prosluli 23-letni tolovaj Anton Hace, ki je na Sp. Hudinji pri Celju umoril orožnika Medena ter izvršil vrsto roparskih napadov, vlomov in tatvin in najbrž tudi roparske umore v Seščah pri St. Pavlu, v Medlogu pri Celju in v Malih Braslovčah.

Hace, ki so ga doslej zaman zasledovali, se je pojavil v sredo zvečer v bivši Batičevi hiši na stari cesti v Kranju pri stanovalcu Pavletu Hrovatinu, kjer je povprašal po svojem starem znancu Strmoletu. Hrovatin je Hace takoj spoznal. Rekel mu je, da Strmoleta ni doma in da kmalu pride, zato naj Hace počaka v njegovi sobi. Hace je stopil v sobo, Hrovatin pa je hitro obvestil policijo. Kmalu sta prispela policijska stražnika Gojmir Kremžar in Anton Medle in se pognala proti Hacetu, da bi ga aretirala. Razvila se je dolga borba na življenje in smrt. Hace, ki je imel pri sebi tri samokrese, je začel streljati in je zadel Kremžarja v nogo pod kolenom, Medleta v obe nogi, Hrovatina pa v vrat, vendar pa ga je samo lahko poškodoval. Stražnikoma se je kljub hudim poškodbam posrečilo obvladati Haceta. Razbojnika so po kratkem zaslišanju odpeljali vklejenega v Ljubljano in ga izročili policiji. Obenem so prepejeli oba ranjena stražnika v ljubljansko bolnico. Ker je Hace izvršil prve zločine v območju ljubljanskega okrožnega sodišča, bo po zaslišanju na ljubljanski policiji uveden v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča.

Prebivalstvo Celja in Savinjske doline se je ob vesti o Hacetovi aretaciji globoko oddahnilo, saj je živelo ves čas v velikem razburjenju zaradi Hacetovih zločinov.

Divji lovci pred sodnikom

Pod tem naslovom je priobčilo »Jutro« v nedeljo 10. t. m. poročilo o obsodbi ene izmed lovsko-tatinskih tolpa, ki pustošijo že več let lovišča v občinah Vojniku-okolici (Frankolovo), Vitanju in sosesčini. Nadzorstvo, posebno v lovišču lovske družbe »Lindek«, je silno otežkočeno, ker je s malimi izjemami nemogoče nastaviti zanesljive in poštene čuvaje. Deloma odklanjajo službo, ker jim gre tatinski lov bolj v prid, deloma se boje nasilnosti in maščevanja podivjanih tatinskih tolpa, ki se ne strajajo tudi drugih zločinov — gozdne tatvine in celo streljanja drobnice (ovac) hrbovskih kmetov. Vsa prizadevanja, da se pride tem zločinskim poslom v okom, so bila s malimi izjemami neuspešna. Dasi so bili kolovodje ta tolpa dobro znani, so se spretno izmikali in so se iz zgoraj navedenih vzrokov večinoma tudi odtegnili pravici.

Vrli in neumorni orožniški postaji v Vojniku — žal preobloženi z drugimi posli — se je ob priliki preiskave bratomora (Kresnik) v Belem potoku posrečilo ugotoviti in razkinkati vsaj eno teh tolpa. Zaplenjeno je bilo lepo število orožja — tudi vojaškega — in pod silo dokazov so obdolženci vsaj deloma priznali. Sresko sodišče v Celju je 29. februarja o tem razpravljalo in sklenilo sledečo obsodbo glavnih krivcev:

France Fijavž (bivši zaprizeženi lovski čuvaj) je dobil 3½ meseca zapora; Ivan Krajnc (p. d. Kozenburger) — že večkrat predkaznovan — iz Trnovelj pri Novi cerkvi 3 mesece, njegov brat Alojz Krajnc 2½ meseca; Avgust Gorenšek 2 in pol meseca; Ivan Muzejl 2 in pol meseca; Gregor Pecelj dva meseca, medtem ko pride njegov soobtoženi brat (bivši lovski čuvaj) pozneje na vrsto, ker služi sedaj v vojski. Jakob Krajnc (brat lani od lastnega očeta s samokresom ubitega Krajnc — Gašparača) je dobil 4-leten odlog kazni. Obtoženci

Kino • UNION • Celje

Od 15. do 18. marca veličasten film ljubezni, požrtvovalnosti in tovarištva

(v nemškem jeziku) **P e s e m pustinje**

Čar belih orientalskih mest in romantika zapeljive in nevarne pustinje! Srdita borba na življenje in smrt, v katero je zapletena žena umetnica, ki jo predstavlja interesantna

S v e d i n j a Zarah Leander

Od 18. do 21. marca

PESEM VETRU (LA MIA CANZONE AL VENTO)

Prvi film odličnega italijanskega tenorja GIUSEPPE LUGO (naslednika Carusa)

so kazni sprejeli in jih bodo odslužili; dvomljivo pa je, ali bodo kazni v celoti dosegli svoj namen, ker je na delu še najmanj dvojica zločinskih tolpa.

Naj se misli o tatinskem lovu kakor koli — neizpodbitno je vsekakor dejstvo, da je tudi ostala kriminaliteta v tem malem okolju na žalostnem višku. V zadnjih letih so bili zabeleženi poleg drugih prestopkov in zločinov: umor gozdnega čuvaja, uboj na javni cesti, več roparskih napadov in vlomov, bratomor, uboj sina, številne lovske in gozdne tatvine, ogrožanje in dejanski napad na lovskega zakupnika, zagonetna smrt divjega lovca, ki izključuje samomor, in slično!

Na vsak način potrebuje ta okoliš še eno orožniško postajo in to v Socki ali Novi cerkvi — ker sedanje postaje kljub vsej vestnosti ne morejo obvladati vsega. Orožniška postaja v Vojniku pa zasluži vse priznanje.

Celje in okolica

c Združenje trgovcev za mesto Celje je imelo sinoči redno letno skupščino, na kateri so bili izvoljeni za 3 leta v odbor naslednji gg.: predsednik Rudolf Stermecki, I. podpredsednik Josip Jagodič, II. podpredsednik Franc Dobovičnik, člani uprave Lečnik, Lukas, Martinčič, Mislej, Plave in Ravnikar. Za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni gg. Kramar, Nardin in Poženel, za člane špecerijskega odseka gg. Fazarinc, Golmajer, Jagodič, Ravnikar in Safar, za člane manufakturnega odseka gg. Dobovičnik, Mislej, Stermecki, Sentjunc in Sumer, za člane častnega odbora pa gg. Stermecki, Kramar in Dobovičnik. Skupščina je m. dr. zahtevala, da se v Celju brez odlašanja ustanovi avtomatska telefonska centrala za Celje in vsa štiri zdravilišča, ki gravitirajo v Celje. Uprava združenja je prejela pooblastilo, da preskrbi za novo carinarnico v Celju primerne poslovne prostore in da v primeru nujne potrebe v ta namen na razpolago ves svoj odvišni kapital. Skupščina se je izrekla za odpravo kramarskih sejmov v Celju in za prepoved krošnjarnjenja z manufakturnim blagom. Zaradi pomanjkanja prostora bomo poročali o skupščini in uspešnem delovanju združenja v prihodnji številki.

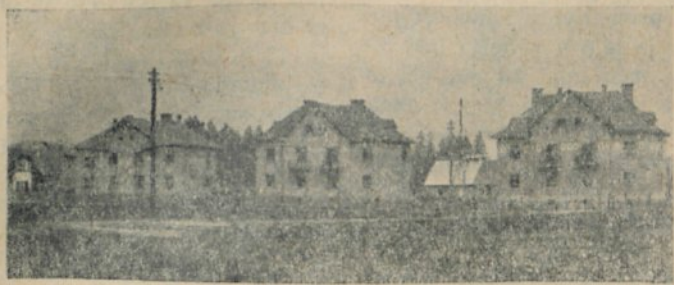
c Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 18. t. m. ob 20. bo predaval g. primarij dr. L. Savnik iz Ljubljane o temi »Rak na maternici«. Predavanje bo s skiop-tičnimi slikami.

c Komemoracija za gg. Emilijanom Lilekom in Franjom Krajncem. Kakor smo že poročali, priredita moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju v soboto 16. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma svečano počastitev spomina pokojnih velikih narodnih dobrotnikov gg. vladnega svetnika Emilijana Lileka in učitelja Franja Krainca. Govorila bosta gg. prof. Janko Orožen in učitelj Franjo Roš. Sodeloval bo zbor Celjskega pevskega društva. Vabljen je vse narodno občinstvo.

c Dijaki drž. realne gimnazije v Celju bodo uprizarili pod okriljem Ferialnega saveza drevi ob osmih v celjskem gledališču znano Meškovo dramo »Mati« v režiji ge. A. Sadarjeve. Udeležite se predstave v čim večjem številu in podprite s tem kulturno delo našega dijaštva!

c Iz poštne službe. Višji poštni kontrolor g. Srečko Staut je premeščen v Grobelnega spet v Celje.

Stavbna zadruga drž. uslužbencev r. z. z o. z. v Celju

vabi vse svoje člane na svoj 28. redni občni zbor, ki bo v četrtek 4. aprila ob 20. odnosno ob 20.30 v posebni sobi Nabavljalne zadruge v Celju.

Dnevni red je izvešen v poslovalnici

zadruge v Jenkovi ulici št. 27-I. Istotam je članom na vpogled letni račun za poslovno leto 1939. dnevno od 10. do 12. in od 15. do 17. izvzemši nedelje in praznike.

c **I. simfonični koncert.** Združena orkestra celjske Glasbene Matice in godbe 39. pp. sta priredila v torek zvečer v celjskem gledališču I. simfonični koncert, ki je bil zelo dobro obiskan in je dosegel velik umetniški uspeh. Nastopil je velik orkester, ki je štel 50 članov. Celje je končno dobilo velik in visoko kvaliteten simfonični orkester, ki bo igral v celjskem glasbenem življenju gotovo še veliko vlogo. Prvi njegov nastop upravičuje najlepše nade. Orkester je homogen, zasedba godal in pihal močna in skrbno razporejena, godbeniki razpolagajo z zelo dobro tehniko in sledijo vsakemu migljaju dirigenta. Orkestralni korpus zveni polno, je uglajen in izpiljen ter eksakten v izvajanju in enoten v občutju, dinamiki in diferenciaciji. Ravnatelj celjske Glasbene Matice g. Karlo Sancin je najprej dirigiral Griegov poklonitveno koračnico iz suite »Jorsalfar«. Mogočno delo nordijskega romantika je zvenelo veličastno in je bilo izvedeno v velikem stilu. Vojaški kapelnik g. Pero Fabijanovič je dirigiral Schubertovo simfonijo v h-molu (»nedovršeno«). Orkester je to harmonično barvito in globoko občuteno delo izvajal z veliko fineso in neoporečno tehniko. Pod vodstvom istega dirigenta je nato precizno in učinkovito izvajal folklorno zanimivo, harmonično pestro in odlično instrumentirano delo g. Pera Fabijanoviča Simfonične miniature števil. 1 in Dvořakov učinkoviti Slovanski ples števil. 6. Ob zaključku je g. ravn. Sancin dirigiral Haydnovo VI. simfonijo v g-duru (»udar pavk«). Orkester je podal to tipično haydnovsko delo v pravilnem klasičnem stilu in točni interpretaciji. Gg. Pero Fabijanovič in ravn. Karlo Sancin sta se izkazala kot dirigenta velikega formata in sta bila za izredni umetniški večer z orkestrom vred deležna navdušenega priznanja. Celje je lahko na ta orkester in na I. simfonični večer ponosno. Upamo, da bomo imeli kmalu priliko slišati v kratkem že II. celjski simfonični koncert.

c **Uspelo predavanje g. Vrignanina.** V dvorani kina Metropol v Celju je bilo v sredo zvečer zelo uspelo in lepo obiskano predavanje ravnatelja »Putnika« na Sušaku, g. I. S. Vrignanina, ki je prikazal v sliki in besedi vso lepoto Hrvatskega Primorja. Predavatelj je posvetil še posebno pozornost kulturnim spomenikom, ki jih je naša jadranska obala tako bogata. Cuditi se moramo bogastvu, ki ga hranijo skromne cerkvice te naše zemlje, kjer visijo slike neprecenljive vrednosti kakor dozdevni Tizian, Giorgione, Vivarini in dr. A tu je tudi mnogo spominov na hrvatske kralje, bane Frankopane itd. Pred predavanjem je bil prikazan v filmu balet K. Baranovića »Srce iz lecta«, predavanju pa je sledil zvočni film »Od Zagreba do Raba« z res lepimi posnetki obmorskih krajev in Plitvičkih jezer. Prireditelja predavanja Jadranska straža in »Putnik« v Celju sta poskrbela, da je bilo isto predavanje tudi za šolsko mladino in sicer ob 11 in 14. v kinu Unionu ter istotam ob 9. za vojaštvo tukajšnje garnizije.

c **Akad. slikar Albert Sirk se bo udeležil slikarske razstave v Beogradu.** Dne 7. aprila bo v Beogradu otvorjena slikarska razstava »Srpske Lade«. Na povabilo se bo te razstave udeležil kot edini slovenski umetnik akad. slikar g. Albert Sirk iz Celja s šestimi svojimi slikami.

c **Strelsko tekmovanje.** Strelska družina v Celju je priredila v nedeljo nagradno sobno streljanje v Celjskem domu. Člani in članice so streljali serije po

10 strelav, dosegljivih točk pa je bilo 100. Mladina je streljala serije po 5 strelav, dosegljivih točk pa je bilo 50. Rezultati so naslednji: Člani 1. Oton Jšek 93 točk, 2. Karel Dvoršak 91, 3. Fric Blumer 90, 4. Avgust Keblič 89, 5. Alojz Lakner 87, 6. kapetan Vrebec 86 točk, 7. Janko Wagner 86, 8. Franc Burger ml. 84, 9. Herbert Dečman 84, 10. Jožko Aman 81, 11. Janko Brišček 81, 12. podpolkovnik Stefanovič 80, 13. Fric Verdovšek 80, 14. Ignac Kohne 97, 15. Anton Mengr 78 točk. Članice: 1. Erna Burgerjeva 67 točk, 2. Zora Hohnječeva 70, 3. Lila Wagnerjeva 47 točk. Mladina: 1. Avgust Keblič ml. 43, 2. Marijan Lešnik 43, 3. Veno Wagner 42, 4. Ivan Glonar 39, 5. Zvonimir Krulc 39, 6. Božidar Repič 37, 7. Kandušer 37 točk. Ob 19.30 je bila razglasitev rezultatov in razdelitev praktičnih daril v navzočnosti poveljnika 39. pp. g. polkovnika Defarja, predsednika celjskega strelskega okrožja g. podpolkovnika Krasnika in številnega članstva.

Za pomlad

Gospodje: Lepo obleko, pomladanski plašč, lepo in fino perilo po meri

Dame: Za pomladanske kostume, plašče, volnene obleke, svilo za obleko in perilo

Gospodične: Razen lepega blaga za obleke in perilo, vse, kar potrebujete za balo,

si lahko nabavite še po ugodnih cenah

v **manufakturni in modni trgovini**

Franc Dobovičnik - Celje

ki ima še veliko blaga po starih nizkih cenah na zalogi

c **Trgovine na Jožefovo in na veliko soboto.** Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča vsemu članstvu in kupujočemu občinstvu, da bodo trgovine v območju celjske mestne občine na praznik sv. Jožefa 19. t. m. odprte od pol 8. do pol 13. Na veliko soboto 23. t. m. bodo smele biti trgovine na drobno odprte samo do 17., trgovine na debelo in druge trgovske pisarne pa bodo ves popoldan zaprte.

c **Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Smarje pri Jelšah** opozarja svoje člane, da bo 17. redna glavna skupščina združenja v četrtek 28. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju z dnevnim redom, ki je bil vsem članom dostavljen. Udeležba na skupščini je za vse člane obvezna.

c **Iz starokatoliške cerkve.** Bogoslužje v velikem tednu bo po sledečem redu: Na cvetno nedeljo ob 9. blagoslovitev oljk, nato služba božja. Na praznik sv. Jožefa služba božja ob 9. Na veliki četrtek ob 18.30 maša, med mašo skupna spoved in obhajilo. Na veliki petek služba božja ob 9. Na veliko soboto ob 19. obred Vstajenja, nato blagoslovitev ještvin. Na Veliko noč bo služba božja izjemno ob 10. Na velikonočni ponedeljek služba božja ob 9. Na belo nedeljo 31. t. m. bo po službi božji redni letni občni zbor.

c **Poskusite izborna nova bok pivo** Pivovarne Union, ki je od danes naprej v prometu.

c **Celjskemu pevskemu društvu** je naklonila ga. Ema Lilekova, vdova po vladnem svetniku g. Emilijanu Lileku, 1000 din. Za plemeniti dar in naklonjenost se darovalki iskreno zahvaljuje odbor.

Oglašujte!

c **Ljudskemu vseučilišču** v Celju je darovala ga. Ema Lilekova 1000 din v počastitev spomina svojega soproga g. vladnega svetnika Emilijana Lileka. Odbor ji izreka najiskrenejšo zahvalo.

c **Vežba kol in Češke besede** za Slovanski večer v soboto 16. t. m. odpade zaradi komemoracije za pokojnima gg. Lilekom in Krajncem. Naslednja vežba bo v torek, na Jožefovo ob 20. v telovadnici Sokola Celja-matice.

c **Družabni večer v Oficirskem domu.** Celjski pododbor UROIR vabi rezervne oficirje, da se udeležijo družabnega večera, ki se bo pričel v soboto 16. t. m. ob 20.30 v Oficirskem domu.

c **Sreski odbor društva Rdečega križa** v Celju javlja vsem, ki so se prijavili za samarijski tečaj, da bo 19. t. m. ob 9. dop. sestanek za določitev predavanj. Pridite zanesljivo vsi v predavalnico Zdravstvenega doma v Gregorčičevi ulici št. 4.

c **V gostilni je umrla.** V neki celjski gostilni je v sredo ob 15. zadela 45-letno služkinjo Marijo Plahutovo iz Stope pri Laškem kap. Plahutova je na mestu izdihnila.

c **Žetev smrti.** V Prešernovi ulici 17 je umrla v ponedeljek v starosti 74 let gospodinja ga. Apolonija Wiesmayerjeva, vd. Jamnikova. Na Mariborski cesti št. 3 je umrla v torek v 85. letu starosti ga. Helena Kubišta, vdova po znanem celjskem kapelniku in skladatelju g. Kubišti. Na Sp. Hudinji 26 je umrl v sredo 70-letni Franc Polajnar, emajlni mojster v Westnovi tovarni. Istega dne je umrl v celjski bolnici 83-letni občinski revež Martin Novak od Sv. Lovrenca pod Prožinom. V četrtek je umrla v celjski bolnici 41-letna šivilja Angela Rusconijeva iz Celja. Na Ostrožnem je umrl v četrtek 5-letni sinček upokojenega orožnika Milan Seligo. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

c **Vlom v pisarno.** V noči od torka na sredo je neznanec vlomil v pisarno g. Ivana Goloba na Krekovi cesti (»Jugopromet«) in odnesel 4.800 din vreden, rjav, nov pisalni stroj znamke »Torpedo«

c **Čigavi sta kravi?** V sredo so v Celju prijeli kravo, ki se je bila zatekla v mesto in se sprehajala po ulicah. Istega dne se je zatekla druga krava na dvorišče pekarnice g. Pobca na Ostrožnem. Lastnik krav naj se zgleda na policiji.

c **Grmenje in sneg.** Davi okrog štirih je doživela celjska kotlina prvo letošnjo nevihto z zelo močnim grmenjem. Nekaj časa je deževalo, vmes pa je lahno snežilo. Pozneje se je nebo zjasnilo in nastal je lep solnčen dan.

Slike za legitimacije

najhitreje, točno in dobro izvršuje

Foto Pelikan

Celje - Razlagova ulica

c **Delovni trg.** Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 1068 brezposelnih (912 moških in 156 žensk) nasproti 1193 (1106 moškim in 187 ženskam) dne 29. februarja. Delo dobijo 4 hlapeci, 2 krojaška pomočnika, 1 mizarški pomočnik, 10 kuharic, po 3 služkinj in kmečkih dekel, 4 sobarice ter po 1 natakarija in postrežnica.

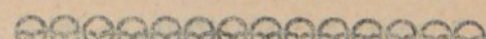
c **Velikonočne razglednice CMD.** Družba sv. Cirila in Metoda je izdala za velikonočne praznike šest vrst zelo okusnih in lepih razglednic. Te razglednice dobite v Celju v vsaki narodni trgovini in trafikli ter pri ženski podružnici CMD. Slovenci in Slovenke, kupujte za praznike te razglednice, ker s tem podpirate naše obmejno narodno šolstvo!

c **Člani SPD naj čimprej poravnajo članarino** za letoš, da bodo deležni članskih ugodnosti pri posetu planinskih koč. Plačila sprejema in vse informacije daje pisarna SPD, Celje, Kralja Petra cesta 9-I.

c **Dijaški kuhinji** v Celju je daroval g. inž. Janko Petriček v Mariboru 100 din v počastitev spomina svojega bivšega profesorja, pokojnega vladnega svetnika g. Emilijana Lileka.

c **Izgubil se je sveženj ključev** na obročku. Oddati v upravi »Nove dobe«.

Za Vaše knjigovodstvo v novem letu trgovske knjige, rednike, kartoteko in druge potrebščine za pisarno v veletrgovini papirja in knjigarni **KARL GORIČAR**, vdv., Celje, Kralja Petra c. 7—9.

»NOVA DOBA« BO IZHAJALA PREJ!

Odslej bo izhajala »Nova doba« vsak petek že takoj po poldnevu. To smo ukrenili, da ustrezemo željam številnih čitateljev.

DOPISE ZA »NOVO DOBO«

bomo sprejemali odslej samo do srede dopoldne, nujne dopise pa še v četrtek dopoldne. Posebno nujne, kratke dopise bo sprejemalo uredništvo izjemno še v četrtek popoldne. V petek dopoldne odslej ne bomo več sprejemali dopisov in oglasov za številko, ki bo izšla isti dan.

c **Oddaja občinskih zemljišč.** Mestna občina bo oddala v ponedeljek 18. t. m. na dražbi v najem svoja zemljišča, njive in travnike in sicer ob 8. pri okoliškem pokopališču, ob 10. pri mestnem pokopališču, ob 14. na bivšem Rajerjevem posestvu in ob 16. na Sp. Lanovžu. Najemnino je treba plačati takoj po dražbi.

c **Kanalizacija.** V zvezi s podaljšanjem mestnega kanala na Lavi do gostilne g. Naprudnika je razpisala mestna občina dobavo 90 betonskih cevi, v zvezi z zgraditvijo javnega kanala pri hiši g. Pavla Fajgla na Dečkovi cesti pa dobavo 4 litoželeznih in vroče asfaltiranih kanalskih mrež za cestne vtoke. Ponudbe za dobavo cevi je treba vložiti v vložnišču mestnega poglavarstva do 22. t. m. do 10. dopoldne, ponudbe za dobavo kanalskih mrež pa do 29. t. m. do 10. dopoldne.

c **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** bo imel v nedeljo 17. t. m. zdravnik dr. Josip Čerin v Prešernovi ulici, na Jožefovo 19. t. m. pa zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici.

Iz občinstva

„Verbissene Hunde“

V ponedeljek 11. t. m. ob 10. dopoldne je prišel v neko pisarno v Celju dobro oblečen, 28 do 30 let star možki. V pisarni sta bila šefov namestnik in strojepiska. Prišlec: »Bitt' schön um eine kleine Unterstützung« (»Prosim za malo podporo«). Namestnik: »Od kod ste doma?« Prosilec: »Aus Vitanje« (»Iz Vitanja«). Namestnik: »Pojdite na magistrat, tam boste dobili podporo!« Prosilec: »Ich verstehe es nicht.« (»Ne razumem«). Namestnik ponovi prejšnjo napotitev. Prosilec spet odgovori po nemško, da ne razume. Oba njegova odgovora sta bila precej rezka.

Namestnik mu nato reče povsem mirno: »Ali ne bi bilo dobro, da bi se naučili slovenski?«

V tem trenutku pa zavpije neznanec: »Verbissene Hunde!« (»Zagrizeni psi!«) in že jo ubere proti vratom. Namestnik se bliskovito dvigne in pohiti za njim. Pred vrati v predsobi bi ga bil zagrabil za vrat, da se ni nesramnežno urno sklonil z glavo, ker je pričakoval zaslužen obračun. Posrečilo se mu je odpreti vrata in pobegniti po stopnicah. Namestnik je hitro krenil v sobo, se oblekel in šel na ulico, da bi predrzneža morda kje izsledil in ga izročil policiji, a mu to žal ni uspelo.

Ta človek je doma v Vitanju, torej na slovenski zemlji; živi med Slovenci, razume slovenski (sicer bi ne bil dal odgovora na slovensko vprašanje) in prosi za slovenski kruh, pa se tako nesramno izzivalno obnaša.

Mislimo, da pri takem stanju stvari ni težko pravilno zaključiti, na kateri strani so v resnici »zagrizeni psi«.

—h—

Zlo v našem tuiskem prometu

Priroda se počasi pripravlja k boljšemu, toplejšemu vremenu in zamenjuje svoje belo oblačilo najprej z umazanijo, ki se bo umaknilo prijaznemu zelenemu. Hitrost tega izpreminjanja zavirajo v Celju pasivne človeške sile, ki so mišljenja: Bog ga je dal in Bog ga bo vzal.

Ceprav je še dovolj časa do pričetka sezone tujskega prometa v Celju, bi bilo vendar umestno, da bi se že sedaj pobavili s tem problemom. Ni treba čakati na zadnji trenutek. Naj bo tu prikazanih nekaj opazovanj, ki morda niso pretirana, četudi se bodo morda komu zdele neprijetna.

S pravico si upam trditi, da tujski promet pri nas od leta do leta pada. Seveda se bodo takoj pojavili glasovi, da je temu kriva vojna. Ne, hočem se ozirati tu samo na dotok tujcev iz naše države, ki bi moral biti tudi že v normalnih časih večji. Torej ni krivda na strani Nemcev ali Angležev, temveč na nas samih. Bodimo objektivni in strogi tudi napram sebi, saj ne bi bilo možgato lastne napake valiti na druge.

Bodimo iskreni in povejmo, kaj nudimo tujcem! Leta in leta se že poudarja, da celjski mestni kopaljšči ob Savinji ne odgovarjata več zahtevam, in vendar sta od leta do leta primitivnejši. Ze vsaka vas, ki želi privabiti tujce in leži ob vodi, nas je dosegla ali pa celo prehitela. Skrajni čas je, da se tu nekaj stori, da ne zdrknemo na položaj prehodne postaje h kopaljškim krajem v celjski okolici. Pod letoviščem razumemo nehote kolikor mogoče prahu prost kraj. Roko na srce, tega o našem mestu žal ne moremo trditi: tu bi se moralo tudi nekaj zgoditi, da bi naslov »letovišče« nosili z večjo pravico. Ker smo že na cesti, bi se lahko lotili tudi cestnega prometnega reda, zlasti glede pešcev. Celje kot letovišče seveda lahko prenaša več toleranče, nego drugo mesto. Toda naše mesto je preveč tolerantno. Mnogokdaj imamo priliko doživeti, da naletimo na vrsto pešcev, ki drugim nočejo priznavati pravice do eksistence in bi nas menda želeli gladko podreti. Slabo se predstavljam tujcem tudi z razvado, ko ob skromni širini naših hodnikov za pešce silijo razgovarjajoče se skupinice mimoidočega k umiku s hodnika na nevarljivo in lahko tudi nevarno cesto. Če se zgodi to domačinu, tega morda ne opazi. Toda če doživi kaj takega tujec, presodi stvar že kritičneje, ker je iz svojega kraja najbrž vajen, da se ljudje uvažujejo. Da pa trpi čistoča cest tudi zaradi premajhne briznosti prebivalstva, je že staro zlo, ki najbrž ne bo prej odstranjeno, dokler se ne bo mestna uprava odločila za ostrejša ukrepe.

Tudi v javnih nasadih in na javnih

prostorih se mnogo greši proti redu in čistoči, kar bi se dalo ob nekoliko večji disciplini vsakega posameznika preprečiti.

Ze iz doslej navedenega lahko posnamemo, da se nam je treba krepko poprijeti čela, da naše mesto glede tujskega prometa dvignemo. Upamo, da bo tudi mestna uprava storila v tem pogledu svojo dolžnost.

Medopusten zemljevid

Neka ljubljanska tiskarna razpošilja te dni Freytagov zemljevid Evrope, ki pozna za slovenske kraje v Jugoslaviji še sedaj samo imena Cilli, Marburg, Pettau, Steinbrück, Veldes, Krainburg, Unterdrauburg itd. in vsebuje še mnogo drugih spakedrank, ki nas še po 22 letih obstoja svobodne Jugoslavije spominjajo na dobo našega suženjstva. Kolikor nam je znano, je bil Freytagov zemljevid pri nas že pred leti oblastveno prepovedan, zato se zelo čudimo, da ga omenjena ljubljanska tiskarna razpošilja.

Cestna mizerija

Ze pred nekaj časa smo opozorili na nezno stanje Gajeve ulice, toda opozorilo je ostalo glas vpijočega v puščavi. Gajeva ulica je nastala l. 1929., ko je mestna občina zgradila kolonijo družinskih hiš, a od takrat do danes ni bila ulica niti enkrat nagramozena. V zadnjih letih so v tej ulici zrastle nove hiše. Z dovažanjem gradbenega materiala so izginili zadnji sledovi ulice in nastal je navaden kolovoz. Tu ulica tudi nima nobene zveze z novo Tkalsko ulico, tako da morajo stanovalci takorekoč s cerkvijo okoli križa iti po Stritarjevi na Kersnikovo ulico, če hočejo priti v mesto, ko bi bila vendar najbližja zveza po Tkalski (če bi ta zveza obstajala) na Komenskega ulico. Ker smo lastniki hiš v Gajevi ulici po večini državni nameščenci odnosno upokojenci ter plačujemo dvojen kuluk, t. j. državni in občinski, upravičeno zahtevamo, da se to nevzdržno stanje odpravi.

Sokolstvo

Sokolško društvo Celjematica

Četrty debatni večer.

Tyršev članek »Naša naloga, smer in cilj« je dal snovi za tri debatne večere. Na četrtem večeru se je sukal o Tyrševi težnji, da mora sokolska stvar, ki se obrača do vseh stanov in slojev, zajeti končno ves narod. Brat dr. Farkaš je na poljuden način razpravljaj o vzrokih, da še nismo dospeli tako daleč, in o pogojih, ki nas bodo približali temu cilju. Dotaknil se je tudi socialnih problemov, ki povzročajo ravno v današnjih časih toliko skrbi. Župni staršina br. Smertnik je v daljšem govoru pojasnjeval med debato iznešene predloge in iz svojih izkušenj navedel nekatera dejstva. Brat Alojzij Luznik je želel, da bi se stvarni predlogi, ki smo jih na teh večerih slišali, strnili v celoto, društvena uprava pa naj bi ustanovila stalen propagandni odsek.

S tem večerom je društveni prosvetni odbor do jeseni zaključil debatne večere. Jubilejni zlet je članstvo razporedil v razne odseke, delo nalaga tudi bližnji Slovanski večer, v okviru jubilejnih slavnosti se pripravljajo še druge prireditve, tako da je težko najti še večer, s katerim bi članstvo razpolagalo. — Bratu dr. Farkašu bodi ob tej priliki izrečena iskrena zahvala za njegov trud in uspešno vodstvo debat. Izjavil je, da je tudi on iz razgovorov marsikaj pridobil, kar zadostno izpričuje vrednost debatnih večerov.

Prosvetni odbor bo za bodoče debatne večere pridobil še druge brate in sestre, ki se bodo bavili z vodstvom debat. Društvena uprava bo uvaževala predlog sester na prvem debatnem večeru, da se priredijo izleti v naravo, ko bo nastopil čas za to. Skrbeli bomo, da bo razvedrilo združeno s koristnim.

x Brat Franc Lesjak zapuša Celje. Zvesti član Sokolskega društva Celjematice, bivši društveni vaditelj in podnačelnik ter mednarodni tekmovalac br. Franc Lesjak se je te dni poslovil od Celjanov in se preselil v Ljubljano, kjer je nastopil svoje novo službeno mesto. Bratu Frančku želimo na njegovi živ-

ljenjski poti vso srečo in zadovoljstvo. Ožji krog bratov telovadcev mu je v ponedeljek priredil poslovilen večer.

Šah

Dve novi zmagi celjskih in gabrskih šahistov

Celjski šahovski klub, prvak Slovenske šahovske zveze, je igral v nedeljo v Soštanju prvenstveno tekmo s Sahovskim klubom Soštanjem in sicer na 8 deskah oficijelno in na 1 deski neoficijelno. Celjani so zmagali s 6½:1½. Pri prvem srečanju v Celju so zmagali s 5:3, tako da je končni izid 11½:4½ za Celjski šahovski klub. Posamezni rezultati nedeljskega srečanja v Soštanju so naslednji (prvi so Soštanjčani, drugi Celjani): Berdnik:Cijan 0:1, Soln:inž. Sajovic 0:1, Rode:Modič 0:1, Goršič:inž. Pipuš 0:1, Robinščak:Pešič 0:1, Kermavner:Grašer 0:1, Lorbek:Vladko Diehl 1:0, Toter:Rupar pol:pol, neoficijelno Majer:dr. Cerin pol:pol.

Sahovski klub Gaberje je igral v nedeljo v Celju revanžno tekmo s Sahovskim klubom Radečani in zmagal s 4½:3½. Ker so Gabračani zmagali pri prvem srečanju v Radečah s 5½:2½, je končni rezultat 10:6 za Sahovski klub Gaberje. Senzacija nedeljskega srečanja v Celju je bil mali Nikič Hočevar iz Radeč, ki je tokrat spet odločil partijo v svojo korist.

Finalista sta postala Celjski šahovski klub in Sahovski klub Gaberje ter bosta igrala finalno tekmo za svojo skupino.

Sport

Železničar : Olimp

SK Železničar iz Maribora bo gostoval v nedeljo 17. t. m. v Celju na povabilo SK Olimpa. Prijateljska nogometna tekma se bo pričela ob 15. na Olimpovem igrišču v Gaberju.

Moštvo SK Olimpa ima zopet zelo močno in borbeno postavo. Nekateri igralci, ki imajo šele sedaj pravico nastopa, bodo zelo povečali prodorno silo moštva.

Tekma bo gotovo zelo zanimiva in tudi živahna. Olimpovo moštvo je že nad en mesec treniralo na prostem in je v dobri kondiciji.

V predtekmi, ki se bo pričela ob 13.30, nastopita SK Store in Olimpovo rezervno moštvo.

* Na veliki prireditvi v smuških poletih v Planici je bilo v nedeljo izvedenih 64 poletov, med temi 13 nad 90 m in samo trije s padcem. Najdaljši skok dneva je napravil Nemeč Gregor Höll s 96 m, najdaljši skok med našimi tekmovalci pa Rudi Finžgar iz Kroke s 84 m. Prireditvi je prisostvovalo okrog 6.000 gledalcev.

* V tekmovanju za prvenstvo hrvatsko-slovenske nogometne lige so bili v nedeljo doseženi naslednji rezultati: v Varaždinu Slavija (V):Ljubljana 5:0 (1:0), v Zagrebu Gradjanski:Split 5:0 (1:0) in Concordia:Bačka 5:0 (3:0), v Splitu Hašk:Hajduk 1:0 (0:0) in v Osijeku Slavija (O):Sašk 3:1 (2:1). V srbski ligi so bili zabeleženi naslednji rezultati: v Beogradu Jugoslavija:Bank 1:0 (1:0) in BSK:Jedinstvo 5:3 (1:3), v Sarajevu Slavija (S):ZAK 6:1, v Novem Sadu Vojvodina:Zemun 5:0 in v Skoplju Gradjanski (S):Bata 2:0. V hrvatsko-slovenski ligi vodi zagrebški Gradjanski s 27 točkami pred Haškom in Saškom, v srbski ligi pa BSK s 23 točkami pred Jugoslavijo in sarajevsko Slavijo. V hrvatsko-slovenski ligi je SK Ljubljana zaenkrat s 7 točkami na predzadnjem mestu pred Bačko.

* Banovinsko prvenstvo v slalomu. Pred Senjorjevim domom na Pohorju je bilo v nedeljo tekmovanje seniorjev in dam za banovinsko prvenstvo v slalomu. Proga za seniorje je bila dolga 700 m ter je imela 150 m višinske razlike in 43 vrtic. Prvak dravske banovine v slalomu je postal Lojze Zvan (ASK Gorenjce) s časom 2:20, drugo in tretje mesto pa sta si delila z enakim časom 2:28.2 F. Dvoršak (SPD Celje) in Božo Gajšek (SPD Maribor). Damsko prvenstvo si je na nekoliko skrajšani progi priborila jeseniška Skalašica Franica Copova v času 3:29.4.

* Cross-country za nogometnaše se bo pričel na Jožefovo 19. t. m. ob 15. na Glaziji na 2.500 m dolgi progi. Pravico nastopa imajo samo nogometnaši, ki niso aktivni člani atletskih sekcij. Tekmovanje bo za moštva in za posameznike. Moštva bo tvorilo po 6 tekačev, od katerih se bodo prvi štirje šteli za plasma. Prijave je treba poslati prireditelju SK Celju do sobote 16. t. m. Prijavnine in nagrad ni. Opozarjamo vse celjske klube, da je namen tega tekmoovanja predvsem trening za bližnje nogometno prvenstvo.

* Nogometna sekcija SK Celja. Redni treningi so vsak torek in četrtek od 16. dalje na Glaziji za vse nogometnaše. Sprejemajo se novi člani. Udeležujte se treningov redno!

Iz naših krajev

Teharie

V spomin Mata Butie

V mrzlem februarjem popoldnevu je skrivnostno potrkalo na vrata Tvoje sobice. Cudna obiskovalka je neslišno vstopila in Ti si jo sprejel z nasmeškom na ustnih. Ze davno si jo poznal. Nešteto krat si jo srečal na bojnih poljanah in enkrat Te je celo pogledala. Prav k Tvojemu obrazu se je sklonila, da si čutil njen mrzli diš.

Vrnil si se domov. Iz Tvojih živih oči sta odsevala mladost in življenje. Pozabil si na vojno trpljenje in vse svoje moči si posvetil delu. Našel si življenjsko družico, sebi enako. In ko se je Tebi in Tvoji ljubljeni Minki rodilo dete, si bil najsrečnejši med srečnimi.

S svojo srčno dobroto in darežljivo roko si mnogim potrebnim lajšal gorje, zato si bil čisljan in spoštovan daleč naokoli. Marsikatero lepo in nepozabno uro smo prijatelji preživeli v Tvoji bližini. Nasmeljani in razigrani smo se divlili Tvojemu sočnemu humorju, ki Te je spremljal in lajšal Tvoje trpljenje vse do zadnjega diha.

V svoji bolezn i in neizmernem trpljenju si bil junak. Nikoli ni prišla tožba čez Tvoje uestnice, s šaljivimi domislicami si sprejel celo skrivnostno obiskovalko, ki se je tisti mrzli popoldan vtihotapila v Tvojo sobo. Samo za hip se je pomudila ob Tvoji bolniški postelji. Potem je dvakrat zamolčko udarila ura v vaškem zvoniku in Ti si se z nasmeškom poslovil od vseh, ki si jih imel rad. Nastopil si pot v nepovrat.

Na Tvojem svežem grobu gore male svečke v Tvoj spomin. In vse naokoli je tiho in mirno, le lahen šelest otožnih cipres, ki se tiho sklanjajo nad Tvojo gomilo, spremlja pobožno molitev dveh klečečih bitij, ki sta Ti bili najdražji v življenju.

Spavaj sladko, dragi prijatelj, Mato!
Vojko Tomažič.

Petrovče

p Nov grob. Prejšnji teden smo pokopali na žalskem pokopališču upokojenega železniškega skladiščnika Franca Kompoša. Ob otvoritvi savinjske železnice je bil nastavljen kot prvi skladiščnik v St. Petru v Savinjski dolini, potem pa je služil na raznih krajih po Slovenskem. Pred desetimi leti si je kupil v Petrovčah hišo, da bi v miru užival svoj pokoj. Zapuša vdovo brez otrok. Bodi mu ohranjen lep spomin, vdovi naše iskreno sožalje!

Žalec

„Glavni dobitek“

Naraščajski odsek Sokolskega društva v Zalcu je uprizoril v nedeljo 10. t. m. popoldne v Sokolskem domu v

Zalcu komedijo v treh dejanjih »Glavni dobitek«, ki jo je spisal Fran Lipah, režiral pa Stanko Lihteneker.

Igralci so bili vsi ne samo sokolski, temveč tudi odrski naraščajniki in jih je treba zaradi tega milo presojeti.

S tega vidika tudi uprizoritev ni mogla priti do prave veljave in je ostala brez globljega vtisa.

Glavno vlogo je imel prof. Brvar (Branko Mikuš) in mu je bilo treba precej memoriranja. Njegova žena Matilda (Marija Mironenkova) je bila preveč mladostna, vendar zelo energična in samozavestna. Njun sin Branko (Josip Kerk) ni imel po zunanosti dovolj let za visokošolca, ki bi moral imeti boljši nastop. Krojač Kocjančič (Josip Jošt) je bil kar dober in v igri siguran. Njegova žena Agata (Ida Hermanova) se je oživela. Ravnatelj banke Babič (Vilko Stamol) je bil po maski in obleki ponesrečen, kar velja deloma tudi za vlogo samo. Njegova hči Maričca (Anica Zajčeva) je govorila premalo razumljivo in silno naglo. Branjevka Marjeta (Antonija Zotlova) mi je bila zelo všeč v igri ter naravna v govorici in vlogi. Krištof (Franc Vengust) je bil podanemu okviru primeren. Služkinja Ančka (Slavica Mehova) je bila svoji vlogi kos. Dijak (Marjan Piliš) se bo napravil, ko bo dobil primernejšo vlogo.

Potek igre je pokazal, da mora režiser še v šolo k starejšemu, preizkušnemu funkcionarju. Vendar pa je bil začetek zanj prav pohvalen.

Dvorana je bila le deloma zasedena. Polovica gledalcev je bilo šolskih otrok in cela šuma »otročnega vrta«, kar pač ne spada k igri, čeprav je bila predstava v nedeljo popoldne.

Omalovaževanje odrskega dela je, če pošljejo starši svoje otroke s služkinjami h gledališki predstavi le zato, ker so kupili vstopnice.

Ko bo naraščaj spet nastopil, kar bo vse hvale vredno, naj nastudira nekaj enodejank, pa bo uspeh mnogo lepši.

—st

ž Svečana proslava 80-letnice Rista Savina. Sokolsko društvo v Zalcu priredi v soboto 30. t. m. ob 20. v Sokolskem domu svečano proslavo 80-letnice žalskega rojaka in slavnega skladatelja Rista Savina. Sodeloval bo Slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane, ki bo izvajal priznane zborovske skladbe Rista Savina. Na sporedu so tudi solospjevi, ki jih je komponiral jubilar. Natančnejši spored bomo objavili prihodnjč.

ž Zvočni kino Zalec. V soboto 16. in nedeljo 17. t. m.: »Divji lovec« (»Na prepovedani poti«). Izredno lep planinski film. V glavnih vlogah Pavel Richter, Georgija Hall in H. A. Schlettow.

Šmartno ob Paki

Šm Uspela sokolska prireditel. Tukajšnje Sokolsko društvo je uprizorilo dne 10. t. m. ljudsko veseligo »Brat Martin«. Dvorana je bila nabito polna. Uprizoritev je v moralnem in gmotnem pogledu uspela odlično. Največje zasluge za uspeh ima gđ. Milena Zakrajškova, ki je igro izvrstno režirala in zelo posrečeno razdelila vloge. Celokupni ansambel je izveščala v pičlih 14 dneh in to tako, da je vsak igralec brezhibno izvedel svojo vlogo. Igralci so se v resnici potrudili in nudili lep užitek. K uspehu jim iskreno čestitamo z željo, da bi jih kmalu spet videli na gledališkem odru.

Laško

Demontaža hudojamskega rudnika. Nadaljnjih 20 rudarjev je določenih za premestitev v Kočevje. Prav je, da se pri redukciji in likvidaciji našega rudnika gleda na to, da ne postanejo ljudje brezposelni. Pri premestitvi se gleda tudi na to, da so prizadeti zaenkrat predvsem samci, oni brez otrok in taki, ki nimajo svojih hiš ali zemljišč. Prišla bo pa tudi na te vrsta in takrat bo gorje posebno hudo, če ne bodo niti preostavljeni, ampak odpušteni. Zaskrbljeno gledajo hudojamski rudarji v bodočnost in z žalostjo opazujejo vsi tisti, ki znajo upoštevati vrednost tega rudnika za našo okolico, počasno umiranje premo-govnika. Ali res vsi klici in vsa opozorila ne bodo nič pomagala, ali bodo res šli sedanji naši gospodarji kar mirno preko tega in bodo pustili rudnik propasti, ne da bi storili potrebne korake, da se rečiški dolini ohrani njena življenjska žila in sto in sto delavcem njih eksistenca? Naj bi se vendar ne postopalo tako lahkomiščno v nadvse važnih vprašanjih!

Po katoliških načelih?! Ze več mesecev je bival, delal in garal pri svoji drugič poročni materi in očimu C. A. bivši posestnik v okolici Rimskih toplic, okrog 50 let stari Jernej Pajk na nju-nem posestvu v Gabernem. Pred kakimi 14 dnevi so ljudje še govorili z njim. Ker ga pa nekoliko dni ni bilo na spregled, so sosedje, med njimi J. J., K. J. in drugi, jeli spraševati, kje je in kako je z njim. Končno so vdrii v petek 8. t. m., med 16. in 18. v njegovo sobo. Jerneja so našli mrtvega na njegovih postelji, kjer je ležal očitno že več dni. Kakor pravijo, ga je zadela kap. Njegova mati in ostali domači so zelo pobožni ljudje. Mati je vpisana celo pri tretjerednicah. Koliko so se brigali zanj in skrbeli, je najbolj razvidno iz dejstva, da je ležal ves teden mrtev v isti hiši, ne da bi ga bil kdo pogrešil. Ne mislite, da so ga položili na spodoben mrtvaški oder. Ne mislite, da so pripravili blagoslovljeno vodo. Nič tega. Siromak je ležal, kakor da nima ne matere, ne sorodnikov, ne zancev — prepuščen sebi in kričati dobrih ljudi. Pa naj še kdo govori o sadovih današnje dobe govori-jo dejstva drugače... Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin!

Posavska podružnica SPD je imela preteklo nedeljo redni letni občni zbor v mali dvorani Sokolskega doma v Laškem. Obisk skupščine je bil rekorden, kakršnega pri tem društvu doslej ni smo bili vajeni. Udeležencev je bilo namreč 53. Poleg Laškega so bili zastopani Sevnica, Radeče in Zidani most. Zbor je vodil predsednik g. Andrej Gostiša. Podal je lepo poročilo, ki sta mu sledili poročila tajnika g. Česna in blagajnika g. Rebea. Obema funkcionarjema je občni zbor izrekel priznanje in zahvalo. Posebno zanimivo je bilo poročilo tajnika o delu in razvoju društva v preteklem letu. V bodoče bo tajništvo opravljal g. učitelj Bratuš, blagajniške posle bo pa vodil g. Premierstein, oba iz Radeč, ker sta dosedanji tajnik in blagajnik vsled prezaposlenosti odločila svoji funkciji. Stanje imovine planinskega doma na Lisci znaša 260.000 din, imovinsko stanje šmohorske kočice pa 76.000 din. Za delegata za glavno skupščino sta bila izvoljena gg. načelnik Gostiša in dr. Drnovšek. Obširna debata se je razvila, ko je načelnik poročal, da je odbor sklenil zgraditi vodovod in izvesti elektrifikacijo planinske postojanke na Lisci, Laščani pa so stavili zahtevo, da prispeva podružnica 60.000 din za nov dom na Smohorju. Po daljših razgovorih je bila dosežena kompromisna rešitev tako, da bodo zaen-

krat izvedli elektrifikacijo kočice na Lisci, za zgradbo planinskega doma na Smohorju pa je bil odobren prispevek v znesku 60.000 din. Te potrebščine bodo krili z najetjem posojila. Zborovalci so se razšli vidno pomirjeni in potolaženi. V bodoče pričakujemo še složnejšega delovanja te marljive podružnice.

Javna razsvetljava. Ko imajo na občini toliko denarja, da lahko kar po stotisoče poklonijo za prosvetne in fan-tovske domove, sem kot davkoplačevalec mnenja, da bi lahko vsaj nekaj doklad, ki sem jih plačal jaz, uporabili tudi v kake koristne svrhe. Skrajni čas je že, da bi javno razsvetljava proti Marijagradcu podaljšali vsaj do ovinka pri tamkajšnjem mlinu, če že ne do odcepitve ceste na St. Lenart in St. Rupert. Vzemite si za vzgled občino Dol, kjer je cesta razsvetljena od Hrastnika do Marnega! Ravno tako je potrebno podaljšati javno razsvetljava mimo kopaljšča do falskega transformatorja, k čemur bi lahko tudi falska elektrarna nekaj prispevala, saj vleče velike dobičke iz naše občine. Nadalje bi bilo treba razsvetliti cesto do rudniške pisarne v Sp. Rečici. Naša prijazna vremenska hišica je napravila vedno na tujce lep vtis, dokler so svetile vse žarnice, ki so bile primerno močne. Pred nekaj meseci pa jih je občina zamenjala z novimi brljavkami, ki naj menda pričajo, da imajo občino v rokah prijatelji teme. Zahtevamo, da vsaj za poletje vstavijo spet močnejše žarnice.

Naša živina. Te dni smo spet videli nakladati živino za inozemstvo. Kar strah je pogledati, kakšno živino že sedaj prodajajo za izvoz. Niti en komad med to živino ni bil rejn, ampak vse pretrgano in suho, same kosti in koža. Vzrok je iskati predvsem v tem, da so rejeno in pitano živino že izvozili in pobili ter je ostala le še plemenska živina, na drugi strani pa tudi v velikem pomanjkanju krme. Pri najboljših kmetih, ki so imeli večših sena toliko, da so lahko redili po deset in več glav živine ter so seno še prodajali, krmijo živino zadnje tedne že s slamo. Položaj našega kmeta je res obupen in čas bi že bil, da bi se končno pričelo resno delo namesti hujskanja in besed. Ko so nekateri politiki pred kratkim priredili v tukajšnji šoli »zadružni tečaj«, se je eden izmed udeležencev, ko je odhajal domov, izrazil, da ni bilo drugega kakor politična gonja in hujskanje. Proč s hujskači, lotimo se resnega dela!

Kino Laško. V času silnega razmaha letalstva bo vse občinstvo iz Laškega in okolice zanimal najnovejši in največji film »Osvajalci vsemirja«. Posnet je v dovršenih naravnih barvah in posvečen človeškemu duhu in hrabrosti. V glavnih vlogah Fred Mac Murray in Ray Milland. Ta veličastni film bo predvajan v petek 15. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 17. t. m. ob 16.30 in 20.30. Predigre: dva tednika in »Popaj«.

Hrastnik Zamorca perejo

Hrastnik, 15. marca.

Volitve v delavske ustanove so minile. Rezultat je porazen za »rdeče«, kajti tega, kar se je zgodilo in se je tudi moralo zgoditi, ni nihče pričakoval. Seveda so vsega tega spet krivi »beli« in »plavi«, zlasti slednji, ki so pri volitvah obratnih zaupnikov dobili nadpolovično večino glasov. Je pač tako: oni, ki največ dobi, ima največ zavidežev. Rudarsko delavstvo je obrnilo hrbet tistim, ki so mislili, da imajo žigosane legitimacije za vodstvo delavstva na večne čase. Spoznalo je, da v internacionalni marksistični organizaciji ni več mesta za slovenskega in jugoslovenskega delavca, ampak le v narodni strokovni organizaciji, s pomočjo katere se morejo doseči boljši pogoji za življenje. Sodrugi trdijo, da tako nesramnega vollnega boja še ni bilo nikdar. Na to se da takoj odgovoriti, da »narodni« niso razvili nobene posebne agitacije. Sli so na volitve popolnoma mirno, zavedajoč se, da si bo rudarsko delavstvo postavilo na čelo svojih ustanov ljudi, ki so res vredni zaupanja. Sodrugi, ki so se zavedali, da so se stolčki z njimi vred zamajali in da se njihova ladja nagiba, so poslednjič napeli vse sile, da rešijo, kar se rešiti da. Sklicali so shod, na katerem so njihovi najboljši govorniki poudarjali, da gre za čast Hrastnika in da je Hrastnik bil

in mora ostati rdeč. V agitacijske vrste so vpregli ves svoj aparat.

Med rudarji še danes kroži mična zgodbica nekega sodruga, ki si je v kuhinji svojega stanovanja bistril svoj govorniški talent takole: Bilo je pozno zvečer. Stopil je na zabojček s premo-gom poleg štedilnika, žena pa je bila navzoča kot poslušalka. Po otvoritveni formalnosti je pričel: »Sodrugi in sodružice! Vstanite iz spanja! Nov dan prihaja.« (Žena vzklika: »Tako je!«) »Dolgo je trajala tema in po temi pride nov dan.« (Žena vzklika: »Tako je, tako je!«) »Odprite vendar oči, da boste videli, kaj se godi okrog vas.« (Žena: »Tako je, poglejte vendar, poglejte!«) Bližnji sosedje, ki so slišali govoranco in vzklikanje, ploskanje in pritrjevanje so šli pogledat, kaj se godi v tem stanovanju. Ko so videli, da je bil tam ravnokar shod, na katerem je bila navzoča samo ena poslušalka poleg govornika, so se odstranili in zma-jevali z glavami, češ: Ze vnaprej je gotovo, da so sodrugi zaigrali volitve.

V svojem glasilu sedaj premaganci blatijo one, ki niso krivi njih propasti. Rudarsko delavstvo je po svoji svobodni volji odločilo, kdo ga bo v bodoče zastopal. Nič ne pomaga iskati krivce zaradi vaše propasti, kajti kakor ste delavstvo zastopali, takšno je bilo tudi zaupanje, ki vam ga je delavstvo izkazalo. Poti nazaj ni več!

Dol pri Hrašniku Srebrn jubilej plodonosnega dela

Dol, 15. marca.

Ta mesec obhaja upokojeni šolski ravnatelj g. Anton Gnuš 25-letnico svojega predsedovanja Posojilnici na Dolu. Ta denarni zavod je bil ustanovljen leta 1893. Ustanovili so ga gg. Anton Gnuš, župan dolske občine Franc Peklar, trboveljski župan Ferdo Roš, dolski župnik Anton Fišer, kaplan Anton Sebat in več drugih zavednih slovenskih rodoljubov iz vasi in iz tukajšnjega okoliša. Leta 1898. je prevzel slavljeneec tajništvo zavoda, l. 1915. pa predsedstvo in je bil vsa leta duševni vodja vsega poslovanja. Posojilnica na Dolu je bila prvi slovenski denarni zavod v laškem okraju. Rešila je nešteto posestnikov, da so ostali na svojih domačijah in da niso posestva prešla v tuje, renegatske roke. Posojilnica je po vsem Posavju nudila potrebnim posojila, ki gredo v milijone.

V proslavo predsednikovega jubileja je zavod daroval domačim društvom: Sokolu 250 din, gospodinski nadaljevalni šoli 200 din, sadjarski podružnici 200 din, Olepševalnemu društvu 125 din, gasilski četni 125 din, Električni zadrugi Marno-Sv. Jedert 500 din, Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 150 din, Sokolu v Hrastniku 250 din, Dijaški kuhinji v Celju 250 din in za Aškerčev dom 50 din.

Glavne zasluge, da je ta denarni zavod na takšni stopnji in da tako uspeva, ima njegov duševni vodja g. Gnuš. V letih težke krize je zavod skoraj nemo-teno posloval, saj je lahko vsakdo, ki ima tamkaj shranjene prihranke, te prihranke polagoma dvigal, tako da se ljudem ob uradnih dneh ni bilo treba vračati praznih rok. Ni pa potrebno še posebej omeniti naprednih kulturnih in humanitarnih organizacij, ki so bile deležne številnih podpor.

Ob tej priliki se tudi mi pridružujemo čestitkam številnih prijateljev g. Gnusa in želimo slavljencu polno zdravja, da bi v jeseni svojega življenja še dalje plodonosno deloval na zavodu, za katerega si je pridobil zasluge, ki so kronane z največjimi uspehi.

Zagorje

za Sestanek koroških borcev. Krajevna organizacija Legije koroških borcev v Litiji je priredila v nedeljo za svoje članstvo v Zagorju ob Savi lepo uspel članski sestanek, ki ga je vodil tajnik g. Joško Berančič iz Litijskega. Stevilno članstvo je z veseljem pozdravilo v svoji sredi zastopnika glavnega odbora iz Ljubljane, g. Kristana, ki je navzočim borcev v temeljitih izvajanjih raztolma-čil delo glavnega odbora, obrtal cilje, za katere se Legija bori, predvsem pa poudaril potrebo čim tesnejšega sodelovanja in se dotaknil tudi raznih zelo pere-čih zadev socialne narave. Posebna za-hteva Legije je, da tako oblasti kakor tudi zasebna industrija in obrt zaposlu-

Skrbite za redno stolico.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo dolahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

jejo prvenstveno bivše borce, katerih se danes branijo, češ da so prestari za delo. Da temu ni tako, dokazuje dejstvo, da so v mnogih obratih delavci, ki delajo tam že 30, 40, 50 in tudi še več let. Ako lahko opravljajo svoj posel v zadovoljstvo toliko let, kako naj tega dela ne bi opravljal oni, ki je komaj prekorčili 40. leto svoje starosti! Članstvo je izrazilo željo, da se še večkrat sestane, kar bo tudi upoštevano, ker se le na ta način lahko doseže res trdna vez med glavno upravo in članstvom.

Radeče

Gradnja nove šole na Vrhovem. Vas Vrhovo je eno uro hoda oddaljena od Radeč, zato otroci le težko posejajo šolo v Radečah. Zaradi tega hočejo imeti Vrhovci svojo šolo, za katero se borijo že dvajset let. Duševni vodja te zamisli je g. Franc Mesojevec, lesni trgovec na Prapretnem, pomagajo pa mu številni ugledni domačini. Pred kratkim so imeli zborovanje. Prišlo je okoli 60 ljudi, katerih vroča želja je bila, da bi se v čim krajšem času pričela graditi nova šola. Po daljšem posvetovanju je bil izvoljen pripravljalni odbor. Za predsednika je bil izvoljen g. Franc Mesojevec, za podpredsednika g. Franc Sotlar, posestnik z Loga, za tajnika g. Leopold Burkelje, železničar na Vrhovem, za blagajnika g. Matija Funda, posestnik na Vrhovem, za preglednika računov gg. Ivan Martinšek, posestnik na Vrhovem, in Franc Draksler iz Smarčne. Za tajnikovega namestnika je bil izvoljen g. Rudolf Magdalenc, trgovec v Vrhovem. Ako bo vse po sreči, bodo spomladi pričeli graditi novo šolo. Ob tej priliki se je sprožilo tudi važno vprašanje gradnje vodovoda in napeljave elektrike. Poleg tega nameravajo ustanoviti Vrhovci tudi svojo prostovoljno gasilsko četo. Želimo jim popoln uspeh!

Krško

Veliko zanimanje vlada za uprizoritev igre »Krog s kredo«, ki jo bo izvedel gledališki odsek Sokola v Krškem v soboto 16. t. m. ob 20. in v nedeljo 17. t. m. ob 16. Igra prikazuje odlomek iz življenja Kitajcev ter zahteva posebno inscenacijo in kostume. Vse ljubitelje gledališča s Posavja opozarjamo, da so tudi zveze z vlaki v nedeljo ugodne. Pridite in prisostvujte uprizoritvi tega izrednega dramskega dela!

Pripravljalni odbor Narodne strokovne zveze na Vidmu pri Krškem je pripravil za delavce v Bonačevi celulozni tovarni osnutek kolektivne pogodbe, ki bo na pristojnem mestu predložena, čim bo banska uprava potrdila pravila za ustanovitev podružnice NSZ. Prepričani smo, da bo nova podružnica Narodne strokovne zveze na Vidmu po ustanovnem občnem zboru delovala v pravega smislu in uspešno.

Gospa! Dovolili ste si v začetku tega meseca naš list javno opsovati in to še z izrazi v nekem tujem jeziku, ki je pri Vas v navadi. Mnenja smo, da bi potomka nekaj zavednega slovenskega gostilničarja lahko govorila v svojem jeziku in da bi ne smela žaliti naše slovenske javnosti na tak način. Ob priliki se še kaj oglasimo.

Kramarski in živinski sejem bo v Krškem dan pred Jožefovim praznikom, to je v ponedeljek 18. t. m., na kar opozarjamo sejmarme iz oddaljenih krajev.

Brežice

Nova organizacija Legije koroških borcev. V nedeljo 10. t. m. je bil ustanovni občni zbor krajevne postojanke Legije koroških borcev v Skopcih. Občnega zbora se je udeležilo članstvo v lepem številu in je z zanimanjem poslušalo poročilo pripravljalnega odbora. Zbora se je udeležil tudi delegat glavnega odbora Legije koroških borcev iz Ljubljane g. Drago Pirc. Po pozdravu

predsednika so bila prečitana pravila, ki so bila soglasno sprejeta. Pripravljali odbor je prejel razrešnico, nakar je bila izvoljena nova uprava krajevne postojanke s predsednikom g. Zorkom na čelu. Delegat glavnega odbora je poročal o delu Legije koroških borcev in pozval članstvo na skupno, smotno delo. Tudi njegova izvajanja so sprejeli udeleženci z odobravanjem. Pri slučajnostih je dal delegat informacije v društvenih zadevah. Lepo uspeli občni zbor je zaključil predsednik s pozivom, da bi člani sodelovali z novo izvoljeno upravo, ki bo vedno stremela za tem, da bi bili člani zadovoljni in dosegli ono, kar jim pripada.

Malarija, kinin in komarji

Po podatkih, ki jih je nedavno objavil Urad za javno zdravje v Združenih državah Severne Amerike, je bilo zabeleženih letno nad 133.000 primerov malarije, izmed katerih se jih je 4.319 končalo z bolnikovo smrtjo. Zdravniki, ki se bavijo s tem vprašanjem, so mnenja, da obsega statistika približno 25 odstotkov obolenj, zdravljenje pa je v mnogih primerih, ki se odmikajo zdravstvenemu nadzorstvu državnih oblastev, brez dvoma docela nedostatno in zaradi tega neuspešno.

K sreči se malarija ne širi direktno od človeka do človeka. Človek lahko oboli za malarijo samo s posredovanjem anofela, t. j. komarja, ki prenaša malarijo. S komarjevim pikom se takorekoč vceplja parazit in človek, ki ga je picil komar, oboli za malarijo.

Ravnine v nižinah, močvirnati kraji, vlaga sploh, razpokline v zemlji po potresu ali namakanje zemlje pa tudi stanje jeter, čistost krvi so činitelji, ki uplivajo na širjenje malarije. Glavni činitelj pa je anofel, kajti kjer ni teh komarjev, tudi ni malarije. Zaradi tega bi bilo najenostavnejše, da bi iztrebili te komarje, če bi bilo to mogoče. Praksa pa je pokazala, da je to docela nemogoče.

Navadni komar (iz družine kuleksov) nima nikake zveze z malarijo. Kadar pade kuleks na zemljo, je njegovo telo skoraj paralelno s površino zemlje; telo anofela pa nasprotno ostane skoraj navpično proti zemlji.

Vabilo na XLVI. redno skupščino

Posojilnice na Dolu, z. z. n. j.

ki bo v torek, dne 26. marca 1940 ob 14. uri v zadrugi pisarni na Dolu štev. 6 pri Hrasniku s sledečim dnevnim redom:

- Otvoritev in konstituiranje skupščine.
- Čitanje zapisnika XLV. redne skupščine.
- Poročilo: a) upravnega odbora b) nadzornega odbora.
- Predlogi in pritožbe.
- Sklepanje o letnem sklepnem računu, o porabi poslovnega prebitka in podelitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
- Volitev: a) 2 članov upravnega odbora in 1 namestnika, b) 1 člana nadzorn. odbora in 1 namestnika.
- Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti, b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, c) najvišj. zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu zadrugniku.
- Slučajnosti.

Ako bi skuščina ob napovedani uri ne bila sklepna, bo čez pol ure na istem kraju in z istim dnevnim redom ter bo v smislu § 38. pravil sklepala veljavno ne glede na število navzočih zadrugnikov.

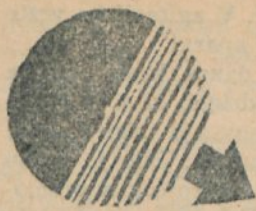
Letni sklepní računi so razgrnjeni na vpogled zadrugnikom in bivšim zadrugnikom, katerih jamstvo še ni prestalo, v poslovalnici zadruga med uradnimi urami.

Na Dolu, dne 9. marca 1940.

POSOJILNICA NA DOLU z. z. n. j.

Za upravni odbor:

Frauc Majcen s. r. Anton Gnus s. r.

Novo BOK PIVO

Pivovarne UNION
v Ljubljani
je od danes naprej
v prometu!

Ce bomo posvetili temu pojavu pozornost, bomo lahko razlikovali navadne komarje od škodljivih anofelov, ki širijo malarijo.

Malarični komarji se razvijajo ob vodi. Močvirje ali malo jezero pa tudi večja mlaka na polju zadostuje anofelu.

Človek, ki pride iz kraja, ki ni močvirnat, v okužen kraj in je prisiljen prebiti tam nekaj časa, mora jemati kinin kot preventivno sredstvo proti malariji in to 0.4 grama na dan ves čas svojega bivanja. Čim pa se je okužil, je dobro, da poveča dnevno dozo kinina na 1 do 1.3 grama skozi pet do sedem dni, toda ne dalje. To dozo priporočajo zdravstvena oblastva, kakor n. pr. malarična komisija Društva narodov in Urad za javno zdravje v Združenih državah Severne Amerike.

Mrzlica in vročica spremljata različne bolezni, med njimi tudi malarijo. Zaradi tega to ni zanesljiv znak, da je kdo obolel za malarijo. Šele ko je zdravnik z mikroskopičnim pregledom krvi našel parazite malarije, se lahko ugotovi z vso sigurnostjo, da je ta človek zares obolel za malarijo.

NAGROBNI VENCI IN VENČNI TRAKOVI
Z NAPISOM PO NAROGU

A. Mislej-Celje

Celjska posojilnica d. d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne vloge, vložene pri

CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaša koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

NALAGAJTE
SVOJE PRIHRANKE V

Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom

TELEFON ŠT. 22

POŠT. ČEK. RAČ. 10-591

CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM

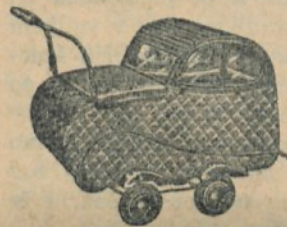
PODRUŽNICI: MARIBOR, ŠOŠTANJ

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HMELJARJI! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

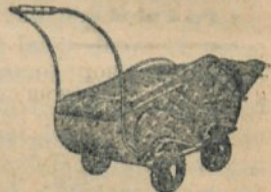
Račun Poštne hranilnice št. 10.994 Brzojavl: „Posojilnica“ Telefon št. 2
BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., ob nedeljah do 9. do 1

Oglejte si zalogo najnovjših otroških vozičkov

pri tvrdki

A. MISLEJ - - CELJE

Zlata zapestna ura

z briljanti se je sinoči na promenadi v Celju izgubila. Najditelj se naproša, da jo proti nagradi odda na policiji.

Absolventka trgovske šole

išče službo v pisarni kot začetnica. Ponudbe na upravo lista pod »Začetnica«.

Eno ali dvosobno stanovanje

išče dama sama za takoj ali pozneje. Ponudbe: Frass, Celje. Vrvarška 2/III.

Posestvo

s poslopji -- bivša žaga -- v Brodeh pri Vranskem ob drž. cesti, primerno za preureditev v žago, tovarno ali kako obrt, z vodno koncesijo, zraven električen tok visoke napetosti, na prodaj. Poizve se pri Horvatu Janku, jav. notarju na Vranskem.

Vodovode
Kleparska dela
Strelovode

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, ravno tako tudi izvršuje vsa popravila

OBIŠČITE domačo tvrdko

JUGOPROMET, lastnik
Golob Ivan, Celje, Krekova 11

Tam dobite, kar želite. Prima banaško moko, koruzo, oves, koruzno moko in koruzni drob ter razne vrste fižola.

ELEKTRIČNE ŽARNICE

dobite pri tv.

K. Loibner - Celje - Kr. Petra c. 17

TELEFON 120

KLINAR MILOŠ

kjučavničar • Celje, Gregorčičeva 4

Izdelujem štedilnike iz nerjavečega jekla, kakor: navadne štedilnike, vsakovrstne ograje, obešala za perilo, reklamne transparente itd. Zahtevajte ponudbe!

Dolžan Franjo

Celje, Za kresijo 4

Telefon 245

Zahtevajte ponudbe in proračune!